

ISSN 2091-5187

СЕРВИС

№4

ИЛМИЙ-АМАЛИЙ
ЖУРНАЛ

2025

СЕРВИС

ИЛМИЙ-АМАЛИЙ ЖУРНАЛ 2025 йил, 4-сони

Муассис: Самарқанд иқтисодиёт ва сервис институти

Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлиги томонидан 2008 йил 31 декабрда
0561-рақам билан рўйхатга олинган.

ЎзР ОАК Риёсатининг 19.03.2017 й., 239/5-сонли қарори билан эътироф этилган

**Тахририят ижодий
жамоаси:**

Бош муҳаррир:

и.ф.д., проф. М.Э.Пўлатов

Бош муҳаррир

ўринбосари:

и.ф.н., проф. Д.Х.Асланова

Масъул котиб:

и.ф.д., проф. М.Қ.Пардаев

Муҳаррирлар:

и.ф.д., доцент Ф.А.Сафаров
PhD, доцент И.М.Пардаева
PhD, И.Ш.Эрназарова

Техник муҳаррир:

и.ф.н., проф. А.Н.Холиқулов

Корректор:

PhD, доц. С.А.Бабаназарова

Саҳифаловчи:

PhD Х.Н.Очилова

1 йилда 4 маротаба
чоп этилади.

Ўзбекистон худудида
тарқатилади.

Тахририят манзили:

140100, Самарқанд шаҳар,
Амир Темур кўчаси, 9-уй,

тел.: +998(66)233-28-38,
+998(97)913-74-40

факс: +998(366)231-12-53
эл.почта:

samisiservis@mail.ru

Тахририят кенгаши раиси:

М.Э.Пўлатов – Самарқанд иқтисодиёт ва сервис
институти ректори, и.ф.д., профессор

Тахририят кенгаши раиси ўринбосари:

Д.Х.Асланова – СамИСИ илмий ишлар ва
инновациялар бўйича проректори, и.ф.н., профессор

Тахрир кенгаши аъзолари:

Б.А.Бегалов – Ўзбекистон Республикаси Президенти
хузуридаги Статистика агентлиги директори, и.ф.д.,
профессор

М.Қ.Пардаев – СамИСИ профессори, и.ф.д.

Б.К.Ғоибназаров – и.ф.д., профессор.

М.М.Мухаммедов – СамИСИ профессори, и.ф.д.

Д.Р.Зайналов – СамИСИ профессори, и.ф.д.

О.М.Муртазаев – ТДИУ СФ директори, и.ф.д., проф.

М.Р.Болтабаев – ТДИУ профессори, и.ф.д.

Р.Х.Эргашев – ҚарМИИ профессори, и.ф.д.

И.С.Тўхлиев – СамИСИ профессори, и.ф.д.

К.Б.Уразов – СамИСИ профессори, и.ф.д.

Қ.Ж.Мирзаев – СамИСИ профессори, и.ф.д.

Б.И.Исроилов – ТДИУ профессори, и.ф.д.

Г.М.Шодиева – СамИСИ профессори, и.ф.д.

Б.Абдукаримов – СамИСИ профессори, и.ф.н.

Р.Қобилов – Самарқанд вилояти ҳокими ўринбосари

С.Н.Тошназаров – СамИСИ профессори, и.ф.д.

Р.Н.Нормахматов – СамИСИ профессори, т.ф.д.

А.Бектемиров – СамИСИ профессори, и.ф.д.

О.М.Пардаев – СамИСИ профессори, и.ф.д.

М.Т.Алимова – СамИСИ профессори, и.ф.д.

З.Дж. Адилова – ТДИУ профессори, и.ф.д.

Ш.О.Қувондиқов – СамИСИ профессори в.б., иқтисод
фанлари доктори

Л.Н.Халикова – СамИСИ профессори, DSc

Ф.А.Сафаров – СамИСИ доценти, DSc

А.М.Каримова – СамИСИ профессори в.б., DSc

И.Б.Маттиев – СамИСИ профессори, DSc

Sanjar Baxronkulovich Boboqulov Samarqand viloyatida uy-joy kommunal xizmat ko'rsatishni davlat tomonidan tartibga solish mexanizmini takomillashtirish	75
Фарангис Азамовна Ишанкулова Олий таълим хизматлари рақобатбардошлигига таъсир этувчи омилларнинг иқтисодий-математик модели	81
Севара Абдиназаровна Бабаназарова Таълим хизматлари тушунчаси ва уларнинг инсон ресурсларини шакллантиришдаги роли ва аҳамияти	87
Shohina Xujmaxmatovna Pirova Mamlakatimiz iqtisodiyotida ichimlik suvi ta'minoti xizmatlarining tutgan o'rni va ahamiyati	91
Ибодулла Хасанович Ибрагимов, Лариса Алижоновна Мусабоева Цифровой реинжиниринг бизнес-процессов в сервисных компаниях Узбекистана	95
Nilufar Abdaxatovna Abdukadirova Ovqatlanish xizmatlarini ko'rsatuvchi korxonalar faoliyatini baholash tizimi va innovatsion samaradorlikni oshirish imkoniyatlari	99
ТУРИЗМ ВА МЕҲМОНХОНА ХЎЖАЛИГИ	
Елена Вячеславовна Голышева Индикаторы устойчивого туризма как инструмент регионального развития (на примере Ферганской области)	102
To'liqin Saidahmedovich Sharipov, Muxabbat Ismatjon qizi Umirzoqova Turizm xizmatlari sohasini rivojlantirishning ijtimoiy-iqtisodiy ahamiyati	110
Azizjon Shukrilloevich Berdimurodov Hududlarda turizm sohasini barqaror rivojlantirish mexanizmining tashkiliy va metodologik asoslari	114
Shuxratjon Sultonovich Sayfutdinov Turizmni barqaror rivojlantirishda blokcheyn texnologiyalarining innovatsion imkoniyatlari	118
Dostonbek Furqat o'g'li Tilovmurodov Surxondaryo viloyatida sarguzasht turizmi va speleoturizm faoliyatini tashkil etish imkoniyatlari	122
Shohro' Baxtiyorovna Navruz-zoda Yoshlar turizmini rivojlantirishning konseptual asoslari	128
Farida Abduxalimovna Axmedjanova, Bekjon Nizom o'g'li Ismatillayev Turizm va mehmondo'stlik sohasida xalqaro standartlarni milliy tizimga uyg'unlashtirish masalalari	136
Йылмаз Улви Узун Влияние колебаний цен на нефть, глобальных торговых войн и прямых иностранных инвестиций на экономический рост страны	139
Askar Axrorovich Siddiqov Mehmonxona korxonalarini boshqarish shakli va asosiy yondashuvlar	147
Diyora Farhod kizi Bahriddinova Innovative directions for the development of youth-oriented tourism and economic mathematical models for assessing the service potential of tourism enterprises	150
КИЧИК БИЗНЕС ВА ОИЛАВИЙ ТАДБИРКОРЛИК	
Шохида Ильясовна Артикова, Дониёр Искандарович Насимов Поддержка и развитие малого бизнеса в сфере услуг в Республике Узбекистан: институциональные механизмы, динамика и перспективы	156

8. Zayniiddinova, F.(2025). Tog‘li hududlarda ekstremal turizm va speleoturizm: Boysun va Surxondaryo misoli (ilmiy maqola).

<p>Д.Тиломуродов</p> <p>Возможности организации приключенческого туризма и спелеотуризма в Сурхандарьинской области</p> <p>Аннотация. В статье научно проанализированы возможности развития спелеотуризма и приключенческого туризма в Сурхандарьинской области. По результатам исследования разработаны предложения по формированию кластеров спелеотуризма и приключенческого туризма в Сурхандарьинской области, развитию регионального брендинга и привлечению международных туристских потоков.</p> <p>Ключевые слова: спелеотуризм, приключенческий туризм, Сурхандарьинская область, туристический кластер, устойчивое развитие, туристский потенциал, туристские дестинации.</p>	<p>D.Tilovmurodov</p> <p>Opportunities for organizing adventure tourism and speleotourism activities in Surkhandarya region</p> <p>Abstract. This article scientifically analyzes the opportunities for developing speleotourism and adventure tourism in Surkhandarya region. The results of the study have developed proposals for the formation of speleotourism and adventure tourism clusters in Surkhandarya region, the development of regional branding, and the attraction of international tourist flows.</p> <p>Keywords: speleotourism, adventure tourism, Surkhandarya region, tourism cluster, sustainable development, tourist potential, tourist destinations.</p>
--	--

Shohro‘ Baxtiyorovna Navruz-zoda - Buxoro davlat universiteti doktoranti

YOSHLAR TURIZMINI RIVOJLANTIRISHNING KONSEPTUAL ASOSLARI

<p>Annotatsiya. Ushbu maqolada yoshlar turizmini rivojlantirishning konseptual asoslari, ularning nazariy-metodologik, ijtimoiy-iqtisodiy, tashkiliy-huquqiy, madaniy-ma’naviy hamda axborot-kommunikatsion jihatlarini tizimli tahlil qilinadi. Tadqiqotning maqsadi — “Turizm – Yoshlar turizmi – Yoshlar” tushunchalarining o‘zaro integratsiyasi orqali yoshlar turizmining ilmiy-nazariy asosini ishlab chiqishdir. Tadqiqot natijalariga ko‘ra, yoshlar turizmini rivojlantirishda davlat siyosati, raqamli kommunikatsiyalar, innovatsion marketing strategiyalari va ta’lim tizimi o‘rtasidagi uzviy aloqani mustahkamlash zarurligi ta’kidlanadi. Maqola yakunida yoshlar turizmini barqaror rivojlantirish uchun konseptual model va integratsion yondashuvning nazariy asoslari taklif etiladi.</p> <p>Kalit so‘zlar: yoshlar turizmi, turizm konsepsiyasi, integratsiya, barqaror rivojlanish, madaniy meros, innovatsion yondashuv, raqamli kommunikatsiya.</p>
--

Kirish. Yoshlar turizmini rivojlantirishning kontseptual asoslari yosh sayohatchilarning o‘ziga xos xususiyatlari, ya’ni, ularning byudjetga qulay, moslashuvchan va mustaqil sayohatni afzal ko‘rishi va texnologik taraqqiyot tufayli sayohat qilishning global o‘shishini tushunishga asoslanadi. Muhim asoslar orasida ommabop madaniyat va sarguzashtlar orqali noyob tajribalarni taklif etuvchi yo‘nalishlarga e’tibor qaratish, barqaror amaliyotlarni rivojlantirish, mahalliy hamjamiyat va yoshlar tashkilotlari kabi manfaatdor tomonlarni jalb qilish, marketing va ma'lumot almashish uchun raqamli platformalardan foydalanish kiradi.

Yoshlar turizmini rivojlantirishda konseptual yondashuv yoshlarning noyob manfaatlari, ehtiyojlari va afzalliklarini o‘rganish va tushunishga qaratilgan. Yoshlarning ehtiyojlari va tanlovlariga e’tibor qaratish ushbu maqsadli auditoriya uchun aniqroq va jozibador takliflarni yaratishga imkon beradi. Yoshlar turizmini rivojlantirish modeli sayyohlik sohasidagi yoshlar tajribasini kuchaytirish uchun zamonaviy texnologiyalar va innovatsion usullarni birlashtirishi mumkin. Bu mobil ilovalar, virtual reallik, shaxsiy yondoshuvlar va boshqalarni foydalanishga jalb qilinishi mumkin. Yoshlar turizm sohasida ijtimoiy-madaniy aloqalarga alohida e’tibor qaratilmoqda. Yoshlar turizm sohasida ijtimoiy-madaniy aloqalarga alohida e’tibor qaratilmoqda. Bunga madaniyatlararo almashinuvni rag‘batlantirish, mahalliy urf-odatlar va madaniyatni hurmat qilish, shuningdek, ular tashrif buyuradigan joylarda ijtimoiy va jamoat tashabbuslarida yoshlarni jalb qilish kiradi. Yoshlar turizmini rivojlantirish modeli barqaror va ekologik jihatlariga urg‘u beradi. Bu atrof-muhitga mas’uliyatli xatti-harakatlarni rivojlantirish, tabiatni muhofaza qilish loyihalarida ishtirok etish va hokazolarni o‘z ichiga oladi. Konseptual yondashuv yoshlarni

jalb qilish uchun moslashtirilgan boshqaruv va marketing strategiyalarini taklif qilishi mumkin. Bu ko‘proq maqsadli va samarali muloqot, ijtimoiy tarmoqlardan faol foydalanish va yoshlarning e‘tiborini turizm takliflariga jalb qilish uchun boshqa vositalarni o‘z ichiga olishi mumkin. Konseptual yondashuv yoshlarning turizm sohasidagi ehtiyojlarini muvaffaqiyatli qondirish uchun innovatsion g‘oyalari va strategiyalarni o‘z ichiga oladi.

Yoshlar turizmini o‘rganishning konseptual yondashuvi yoshlar turizmi bilan bog‘liq fundamental tushunchalar, g‘oyalari, tamoyillar va nazariyalarni tahlil qilish va tekshirishni o‘z ichiga olgan uslubiy yondashuvdir. Bunday yondashuv yoshlar turizmining turli yo‘nalishlari o‘rtasidagi o‘zaro bog‘liqlik haqida har tomonlama tushunchani shakllantirish imkonini beradi va uni rivojlantirish yo‘nalishlarini belgilaydi. Shuni ta‘kidlash kerakki, konseptual yondashuv nafaqat muammolarni, balki muayyan mintaqa yoki mamlakatda yoshlar turizmining salohiyatini ham aniqlash imkonini beradi. Bu, o‘z navbatida, yoshlar turizmini rivojlantirish bo‘yicha maqsadli strategiya va dasturlarni ishlab chiqish hamda ushbu sohada samarali monitoring va baholash tadqiqotlarini amalga oshirishga xizmat qiladi.

Mavzuga oid adabiyotlarning tahlili. Yoshlar turizmini o‘rganishda konseptual yondashuvlarni Al-Farobiy nomidagi Qozoq Milliy Universiteti olimlari Fatima Zhanibekova, Sayran Bayandinova, Zarema Abisheva, Ardak Beiseminova, Ruslan Baiburiev, L.N. Gumilyov Yevrosiyo milliy universiteti tadqiqotchisi Bakyt Syzdykbayeva, hamda Vengriyaning Széchenyi Istvan va Jon fon Neymann universiteti olimlari Ivett V. Gálicz va Lóránt Dénes Dávid o‘rganib chiqqanlar. Bundan tashqari, nazariy-metodologik asoslar bo‘yicha J.Jafari, E.Cohen, ijtimoiy-iqtisodiy asoslarni o‘rganishda Richards & Wilson, Cooper, Fletcher, Ritchie & Crouch, tashkiliy-huquqiy asoslar UNWTO, O‘zbekiston Respublikasi Turizmni Rivojlantirish Konsepsiyasi, Madaniy-ma‘naviy asoslar MacCannell, J. Urry hamda axborot-kommunikatsion asoslarni o‘rganishda Buhalis, Xanna & Rowley (2015), nfluencer Marketing nazariyasi bo‘yicha Freberg, Djafarova & Rushworth kabi olimlarning asarlariga tayanganmiz.

Tadqiqot metodologiyasi. Maqolada sintez usulidan foydalanib turli g‘oyalari, nazariyalari, tushunchalar, dalillar yoki faktlarni birlashtirib, ulardan yangi, “Yoshlar turizmini rivojlantirishning konseptual asoslari” modeli yaratilgan. Shuningdek, konseptual integratsiya usullaridan foydalanib, turli ilmiy tushunchalar, nazariyalari yoki kategoriyalar o‘rtasidagi o‘zaro bog‘liqlik aniqlanib, ularni yagona tizim sifatida talqin qilingan va “Turizm – Yoshlar turizmi – Yoshlar” tushunchalarining integratsiyasi konseptual modeli yaratilgan. Bundan tashqari, yoshlar va yoshlar turizmiga oid xalqaro tashkilotlar, qonun va qarorlar, respublikada ishlab chiqilgan farmonlardan foydalanilgan.

Tahlil va natijalar. Yoshlar turizmini o‘rganishda konseptual yondashuv turizm industriyasidagi tendensiyalarni tushunish va yoshlar ehtiyojlarini qondirish uchun yangi mahsulot va xizmatlarni ishlab chiqish, mamlakatning iqtisodiy va ijtimoiy rivojlanishiga hissa qo‘shish uchun hal qiluvchi ahamiyatga ega bo‘lishi mumkin. Konseptual yondashuv quyidagilarga imkon beradi (1-rasm):

✓ Turizmni rivojlantirishda zamonaviy raqamli va texnologik jihatlarni kiritish, chunki yoshlar ko‘pincha zamonaviy texnologiyalarga yo‘naltirilgan va turizmga innovatsiyalarni talab qilishadi.

✓ Mintaqaning madaniy merosini hisobga oladigan va saqlaydigan strategiyalarni ishlab chiqish.

✓ Ekologik jihatlari va ijtimoiy mas‘uliyatga oid turizmni rivojlantirishda barqaror amaliyotlarni integratsiyalash.

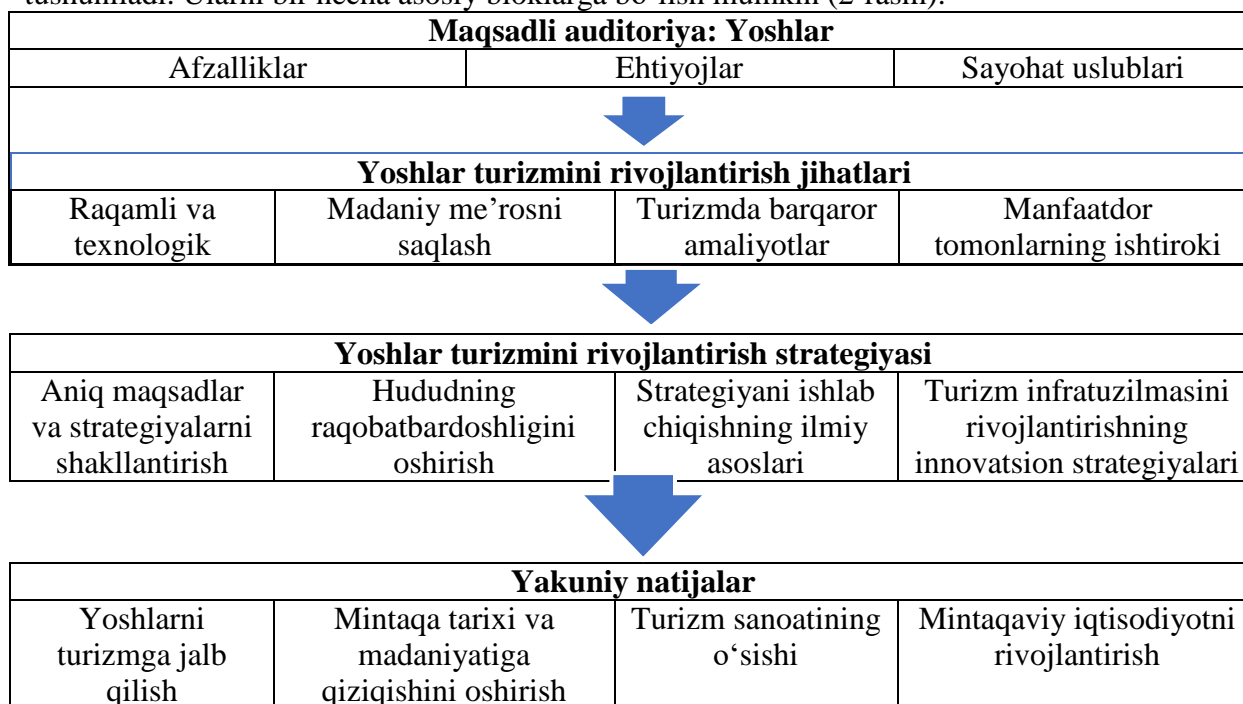
✓ Turizmni rivojlantirishda hamkorlik qilish uchun turli manfaatdor tomonlarni, jumladan hukumat, mahalliy hamjamiyatlar, biznes va yoshlar tashkilotlarini jalb qilish.

✓ Maqsad va strategiyalarni belgilash, mintaqaning turizm bozorida raqobatbardoshligini oshirish.

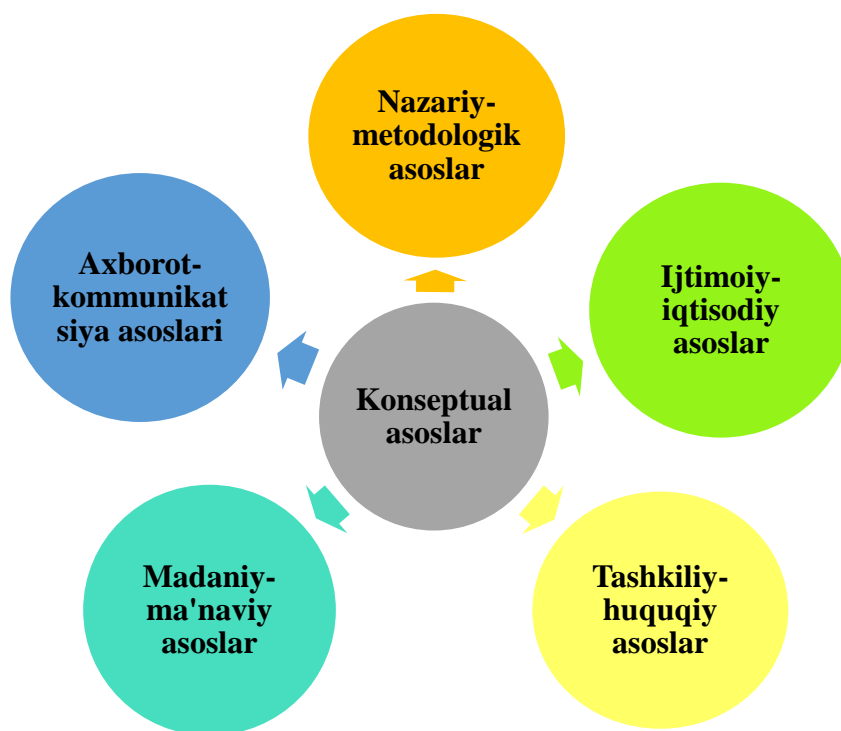
✓ Yoshlar turizmini rivojlantirish strategiyasini ishlab chiqish va amalga oshirishning ilmiy asoslarini yaratish.

✓ Turizm infratuzilmasini rivojlantirishning innovatsion strategiyalari va yo‘llarini yaratish, yoshlarni jalb qilish, hududlar tarixi va madaniyatiga qiziqishni rag‘batlantirish.

Yoshlar turizmini rivojlantirishning **konseptual asoslari** deganda – bu yoʻnalishni barqaror va tizimli rivojlantirish uchun zarur boʻlgan nazariy, tashkiliy va amaliy poydevor tushuniladi. Ularni bir necha asosiy bloklarga boʻlish mumkin (2-rasm):

1-rasm Yoshlar turizmini rivojlantirishda kontseptual yondashuv¹

2-rasm. Yoshlar turizmini rivojlantirishning konseptual asoslari²

1. Nazariy-metodologik asoslar. Yoshlar turizmini rivojlantirishning nazariy-metodologik asoslari deganda avvalo yoshlar tushunchasiga taʼrif va ularning yosh chegaralarini aniqlash

¹¹ Manba: Developing Youth Tourism Along the Great Silk Road: A Conceptual Perspective / Fatima Zhanibekova1, Sayran Bayandinova2, Zarema Abisheva3, Ardak Beisembinova4, Bakyt Syzdykbayeva5, Ruslan Baiburiev6, Ivett V. Gálvez7, Lóránt Dénes Dávid8 /Journal of Posthumanism · May 2025, Volume: 5, No: 5, pp. 5191–5217

² Muallif ishlanmasi

ko‘zda tutiladi. Ya‘ni qaysi yoshdagilar yoshlar turizmining subyekti hisoblanadi. Vaholanki, yoshlar odatda 15-30 yosh oralig‘ida ko‘riladi, ammo ushbu chegaralar turli davlatlarda farq qiladi. Turizmning ijtimoiy funksiyalari bo‘lmish ta‘limiy, madaniy-ma‘rifiy, tarbiyaviy, sog‘lomlashtirish vazifalarini yoshlar hayotiga bag‘ishlash, nazariy model va konsepsiyalar, masalan barqaror turizm nazariyasi yoshlar uchun ekologik marshrutlarni asoslash yoshlar turizmini rivojlantirishga turtki bo‘ladi. Bundan tashqari, yoshlar qanday turizm turlar bo‘yicha sayohat qilishni xush ko‘rishlarini aniqlash maqsadga muvofiq. Masalan, madaniy turizm bo‘lishi mumkin, bunda tarixga qiziqadigan yoshlar turli muzeylarda safari turlar uyushtirishadi, tabiatni sevuvchi yoshlar ekoturga chiqishadi, ba‘zi bir yoshlar sport bilan shug‘ullanib, yangi cho‘qqilarni zabt etish uchun alpinizm bilan shug‘ullanish uchun ushbu turizm turi rivojlangan destinatsiyalarga tashrif buyurishlari mumkin, ta‘limiy turizm turi ham yoshlarga juda mos keladi, ko‘pincha yoshlar turli treninglar, o‘quv kurslar, xalqaro ta‘lim dasturlari, yozgi maktablarga qatnashish uchun sayohat qilishadi hamda volontyorlik bilan shug‘ullanish ham yoshlarga mos bo‘lib, ko‘ngilli yoshlar o‘zlari xohlab turli loyihalar, masalan tabiatni asrash aksiyasi kabilarga qatnashish uchun ham sayohatni amalga oshirishadi. Yoshlar turizmini rivojlantirishning yana bir nazariy-metodologik asoslaridan biri monitoring va indikatorlarni o‘rganish bo‘lib, ushbu asos yoshlar turizmida bandlik darajasi, ishtirokchilar soni, tashrif buyurilgan joylar sonini aniqlashni o‘z ichiga oladi va statistik ma‘lumotlarni ishlab chiqish uchun po‘ydevor bo‘lib hisoblanadi.

2. Ijtimoiy-iqtisodiy asoslar. Yoshlar turizmini ijtimoiy-iqtisodiy tomondan rivojlantirish uchun birinchidan arzon va qulay turpakatlarni shakllantirish kerak bo‘ladi. Chunki, bilamiz, yosh sayyohlarning moliyaviy imkoniyatlari cheklangan. Masalan, talabalarga mo‘ljallangan “budget travel” paketlar, hostel+city tour kabi turpakatlarni ishlab chiqish yoshlarning ko‘proq sayohatga chiqishiga undaydi. Ikkinchidan, davlat va xususiy sektor o‘rtasidagi hamkorlik mexanizmlarini yaratish talab etiladi. Sayyohlarning ehtiyojlarini qondirish uchun zarur bo‘lgan barcha xizmatlarni davlat ta‘minlab bera olmaydi, shu sababli, xususiy tadbirkorlar tomonidan taklif etiladigan turli xizmatlar yoshlar turizmini rivojlantirish uchun asos bo‘ladi. Uchinchidan, turizm orqali yoshlarni ish bilan ta‘minlash va iqtisodiy faolligini oshirish imkoniyati mavjud. Bunda yoshlar uchun ish o‘rinlarini yaratish yoki startaplar uchun imkoniyatlar ochib berish ko‘zda tutiladi. Ya‘ni yosh sayyohlarga xizmat ko‘rsatuvchi xodimlar ham yoshlar bo‘lsa, bu ikkala tomon uchun ham juda yoqimli va qiziqarli bo‘ladi. Ular bir birlari bilan nafaqat ish jarayonini maroqli o‘tkazishlari, balki do‘stlashib, o‘zaro tajriba almashinish imkoniyatiga ham ega bo‘lishadi. Masalan, yoshlar turizmida gid, animator, tarjimon sifatida faoliyat yuritishlari mumkin. Ushbu imkoniyat ularga ham iqtisodiy, ham ijtimoiy jihatdan rivojlanishga ko‘mak beradi. To‘rtinchidan, yoshlar turizmini rivojlantirishda investitsiya va grant dasturlarini jalb qilish nazarda tutiladi. BMT va Yevropa ittifoqi grantlari yoshlar loyihalarini qo‘llab-quvvatlashda ko‘maklashadi. Bundan tashqari, yoshlar uchun turistik markazlar (tematik barlar, kompyuter o‘yinlari markazlari)ni tashkil etish kichik biznesni rivojlantiradi. Beshinchidan, yoshlarning ehtiyojlarini to‘laqonli qondirish uchun infratuzilmani rivojlantirish muhim asoslardan hisoblanadi. Ya‘ni, Wi-Fi zonalarini tashkil etish, jamoat transportlarida chegirmalar, yoshlar uchun kemping zonalarini tashkil etish shular jumlasidandir.

3. Tashkiliy-huquqiy asoslar. Yoshlar turizmini rivojlantirishga oid davlat dasturlari va qonunchilik hujjatlari, yoshlar turizmini qo‘llab-quvvatlovchi milliy strategiyalar va konsepsiyalar, litsenziyalash va standartlar (xavfsizlik, xizmat sifati), huquqiy himoya va sug‘urta mexanizmlari, statistika va nazorat mexanizmlari yoshlar turizmini rivojlantirishning tashkiliy-huquqiy asoslari bo‘lib hisoblanadi. Masalan, O‘zbekistonda “Yoshlar turizmini rivojlantirish dasturi” qabul qilingan bo‘lib, unda turizmni rivojlantirishga qaratilgan bir qator chora-tadbirlar belgilab qo‘yilgan. Hostel va mehmonxonalar, kafe va restoranlar uchun xavfsizlik va boshqa bir qator standartlarga javob berishi uchun davlatimiz tomonidan litsenziyalash tartiblari va turli standartlar ishlab chiqilgan. Bundan tashqari, yoshlarning turistik faolligini kuzatib borish maqsadida, institutsional koordinatsiya, ya‘ni Turizm qo‘mitasi, Yoshlar ittifoqi va mahalliy hokimlar hamkorligi yo‘lga qo‘yilgan. Shuningdek, huquqiy himoyalash maqsadida yosh sayyohlar uchun majburiy sayohat sug‘urtasi tashkil etilgan. Talaba yoshlarning qancha sayohat qilganligini aniqlash uchun yoshlar turizmi statistikasi alohida to‘planadi. Vaholanki, mamlakatimizda faoliyat yurituvchi klublar, uyushmalar, nodavlat tashkilotlari faoliyatini

qo‘llab-quvvatlash ham yo‘lga qo‘yilgan bo‘lib, ularni rivojlantirish uchun turli imkoniyatlar yaratib berilgan.

4. Madaniy-ma‘naviy asoslar. Yosh sayyohlar odatda ko‘ngilochar yo‘nalishlarini afzal ko‘rishlari bizga ma‘lum. Ammo turizmni rivojlantirish uchun buning o‘zi kamlik qiladi. Yoshlarni milliy tarix va madaniyat bilan tanishtirish, vatanparvarlik, milliy qadriyatlar va an‘analarni ularga sayohat orqali singdirish maqsadga muvofiq. Buning uchun tarixiy shaharlarimiz bo‘lmish, Samarqand, Buxoro, Xiva shaharlarida yoshlar uchun tarixiy turpaketlar ishlab chiqish kerak bo‘ladi. Bu orqali yosh sayyohlar tarixni, tarixiy obidalarni o‘rganish bilan bir qatorda tarixiy merosni muhofaza qilishni ham o‘rganishadi. Shuningdek, madaniy tadbirlar, hunarmandchilik, mahalliy gastronomiyaga yo‘naltirilgan turli master-klasslar yoki tadbirlarni uyushtirish orqali ham yoshlarni sayohat qilishga undash mumkin. Masalan, Buxoro shahrida tashkil qilingan “Buxoro Biennialiyesi” tadbiri qanchadan qancha butun dunyodan yoshlarni Buxoro shahriga tashrif buyurishiga turtki bo‘ldi. Turli mazali ta‘mlarni xush ko‘ruvchilar uchun gastro turlar ham tashkil qilingan bo‘lib, bunda yosh sayyohlar nafaqat taomlarni tatib ko‘rish, balki ularni tayyorlanish jarayoniga bevosita qatnashish imkoniyatiga ega bo‘lishadi.

Talaba yoshlarni madaniy almashinuv va ta‘lim dasturlariga jalb qilish mumkin. Milliy madaniyatimizga bag‘ishlangan o‘quv dasturi tashkil etilib, ma‘lum oliy o‘quv dargohi bilan shartnoma belgilab, talabalar almashinuv tashkil qilinsa yoshlar orasida xalqaro madaniy muloqot rivojlanadi. Xalqaro yoshlar almashinuv hisobiga yoshlarning sayohatlari soni ko‘payadi. Masalan, Xitoyda bir qator oliy o‘quv yurtlar talaba yoshlar uchun xalqaro madaniy almashinuv dasturlarini ishlab chiqqan. Butun dunyo bo‘yicha turli universitet, institutlardan talaba yoshlarni yig‘ib, urf-odatlarini darslar, seminar-treninglar, qiziqarli o‘yinlar orqali o‘z madaniyatini targ‘ib qiladi.

Madaniy-ma‘naviy asoslarning yana bir muhim jihati shundan iboratki, so‘nggi vaqtlarda global muammolardan bo‘lmish, ma‘suliyatli va barqaror turizm tamoyillarini yosh sayyohlarning ongiga singdirish maqsadga muvofiq. Ushbu tamoyillar orqali, yoshlar tabiatni asrashni, suvni isrof qilmaslikni, tugaydigan resurslardan oqilona foydalanishni o‘rganishadi. Yoshlar tabiatni asrash aksiyalarida ishtirok etish yoki volontyorlik qilish orqali ushbu ko‘nikmalarni o‘zlarida rivojlantirishlari mumkin.

5. Axborot-kommunikatsiya asoslari. So‘nggi yillarda yoshlar orasida raqamli texnologiyalardan foydalanishga talab o‘sib bormoqda. Ta‘lim olishda, sayohat qilishda va boshqa sohalarida mobil ilovalar va onlayn platformalardan keng foydalanilmoqda. Vaholanki, axborot-kommunikatsiya texnologiyalari yoshlar hayot tarzining asosiy bir qismiga aylandi. Shuning uchun yoshlar turizmni ushbu texnologiyalarni targ‘ib qilish orqali rivojlantirish ko‘pgina yoshlarni sayohatga chorlashga asos bo‘ladi. Masalan, yoshlar odatda foydalanadigan bronlash platformalari bo‘lmish Booking.com, Hostelworld, MyUzbekistan ilovalarida barcha budjetli turar joylarni joylaganda yosh sayyohlar smartfonlari orqali o‘zlariga qulay va hamyonbop joylashtirish maskanlarini topish imkoniyatiga ega bo‘lishadi. Shuningdek, yoshlar uchun marketing va reklama strategiyalarini ijtimoiy tarmoqlar yoki influencer marketing orqali yo‘lga qo‘yish mumkin. Bunda yoshlar orasida ommabop bo‘lgan Instagram, Tik Tok, Threads kabi ijtimoiy tarmoqlarda yoshlar safarlari targ‘ib qilinib boriladi. Natijada yoshlarning e‘tiborini jalb qilish, ularda sayohat qilishga qiziqish uyg‘otishga erishiladi. **Influencer marketing** yoshlar orasida mashhur bo‘lgan **blogerlar, kontent yaratuvchilar, sayohatchilar, va ijtimoiy tarmoq faollari** orqali **turistik yo‘nalishlarni ommalashtirish strategiyasidir.** U orqali yoshlarda ishonch omili rivojlanadi, chunki ular real insonlarning tajribasiga ishonadi, ularga vizual ta‘sir ko‘rsatadi. Influencerlar orqali yaratilgan videolar, reels va vloglar yoshlarni ilhomlantiradi, trend bilan uyg‘unlik - yoshlar ijtimoiy tarmoqlarda vaqt o‘tkazadi, shuning uchun bu eng samarali aloqa kanali bo‘lib hisoblanadi, jamoaviylik effekti - influencerlar yangi “sayohat trendi” yarata oladi masalan, “Buxoro Biennalesiga tashrif” yoki “Eco-camping in Nurato”.

Onlayn platformalar va ijtimoiy tarmoqlar nafaqat sayohatni rejalashtirishda, balki ma‘lumot to‘lash va uni tahlil qilishda ham qo‘l keladi. Sayyohlar qiziqishlarini onlayn savolnomalar, qiziqishlar analitikasi orqali aniqlab, ularning talabiga mos ravishda yangi turpaketlarni ishlab chiqish mumkin. Ularning sayohatlaridan olgan taassurotlarini aniqlash, xizmat sifatidan qoniqqanlik darajasini, norozilik holatlarini bilish uchun CRM (Customer Relationship Management), ya‘ni mijozlar bilan munosabatlarni boshqarishni yo‘lga qo‘yish

mumkin. Bundan tashqari, virtual sayohatlar, chet elga sayohat qilayotgan yosh sayyohlar, talabalar uchun sayohatdan oldin o‘tkaziladigan tayyorgarlik kurslari “before-you-go”, (borishdan oldin deb tarjima qilinadi) ham onlayn tarzda o‘tkaziladi. Yoshlarning xavfsizligini ham onlayn platformalar orqali ta’minlash imkoniyati mavjud. Bunda, Telegram-botlar orqali turistik obyektlarda yuz berish ehtimoli bo‘lgan ogohlantirishlar yoki yangiliklar real vaqt xabarnoma sifatida sayyohlarga yetkaziladi.

Turizm, yoshlar turizmi va yoshlar o‘zaro aloqada bo‘lib, ular bir-birini to‘ldiruvchi ijtimoiy tizimni tashkil etadi. **Turizm – bu makrotizim, yoshlar turizmi – subsistema, yoshlar esa ushbu tizimning asosiy harakatlantiruvchi kuchidir.** “Turizm – Yoshlar turizmi – Yoshlar” tushunchalari o‘rtasidagi o‘zaro bog‘liqlik quyidagicha (1-jadval):

1-jadval

“Turizm – Yoshlar turizmi – Yoshlar” tushunchalarining integratsiyasi

O‘zaro aloqalar yo‘nalishi	Integratsion mazmuni	Natija
Turizm → Yoshlar turizmi	Umumiy turizm tizimida yoshlar uchun alohida segment (dasturlar, yo‘nalishlar, mahsulotlar) yaratiladi	Turizmning diversifikatsiyasi
Yoshlar → Yoshlar turizmi	Yoshlarning qiziqishi va innovatsiyasi asosida yangi turizm shakllari (eco, digital, volunteering) paydo bo‘ladi	Turizmning innovatsion rivoji
Yoshlar turizmi → Turizm	Yoshlar orqali mamlakatning ijobiy turistik imiji shakllanadi	Barqaror va raqamli turizm
Turizm ↔ Yoshlar	Turizm yoshlarni tarbiyalaydi, yoshlar esa turizmni targ‘ib qiladi	Madaniy almashinuv va sotsial integratsiya

Bu integratsiya orqali turizm sohasida **ijtimoiy faollik** oshadi, ya’ni yoshlar o‘z mamlakati va dunyo madaniyatini chuqurroq o‘rganish imkoniyatiga ega bo‘lishadi, **madaniy integratsiya** kuchayadi, bunda yoshlar xalqaro tarmoqlarda O‘zbekistonning ijobiy imijini targ‘ib qilishlari mumkin, **iqtisodiy faollik** ortadi - yoshlar turizm orqali yangi ish o‘rinlari, startaplar yaratiladi hamda **barqaror rivojlanish** ta’minlanadi, ya’ni ekologik, madaniy va iqtisodiy muvozanatni saqlagan holda turizm kengayadi.

“Turizm – Yoshlar turizmi – Yoshlar” tushunchalarining integratsiyasi yoshlar turizmini rivojlantirishda konseptual asos vazifasini bajaradi. Bu model yoshlarning ijtimoiy faolligini oshirish, madaniy integratsiyani kuchaytirish va turizm sohasini innovatsion yo‘nalishda rivojlantirishga zamin yaratadi. Natijada yoshlar nafaqat turizm iste’molchisi, balki uning faol targ‘ibotchisi va yaratuvchisiga aylanadi.

Yoshlar turizmini rivojlantirishdan asosiy maqsad yoshlarning sayohat orqali bilim, tajriba, madaniy almashinuv va iqtisodiy faolligini oshirishdan iborat. Yoshlar turizmini barqaror rivojlantirish uchun quyidagi tamoyillar muhim:

1. Inklyuzivlik — barcha yosh toifalari uchun imkoniyat yaratish.
2. Innovatsionlik — raqamli texnologiyalar, ijtimoiy tarmoqlar va influencer marketingdan foydalanish.
3. Madaniy xilma-xillikni hurmat qilish — milliy qadriyatlar asosida xalqaro almashinuvni kuchaytirish.
4. Barqarorlik — ekologik va iqtisodiy jihatdan muvozanatli rivojlanish.

2-jadval

Konseptual asosning tarkibiy qismlari

Bo‘lim	Mazmuni
Maqsad	Yoshlarning sayohat orqali bilim, tajriba, madaniy almashinuv va iqtisodiy faolligini oshirish
Prinsiplar	Inklyuzivlik, barqarorlik, madaniy xilma-xillik, innovatsion yondashuv
Yo‘nalishlar	1.Ta’limiy turizm 2.Ekoturizm 3.Sarguzasht va sport turizmi 4.Volontyorlik va ijtimoiy loyihalar 5.Raqamli (onlayn) turizm
Ishtirokchilar	Yoshlar tashkilotlari, ta’lim muassasalari, turizm kompaniyalari, influencerlar, davlat idoralari

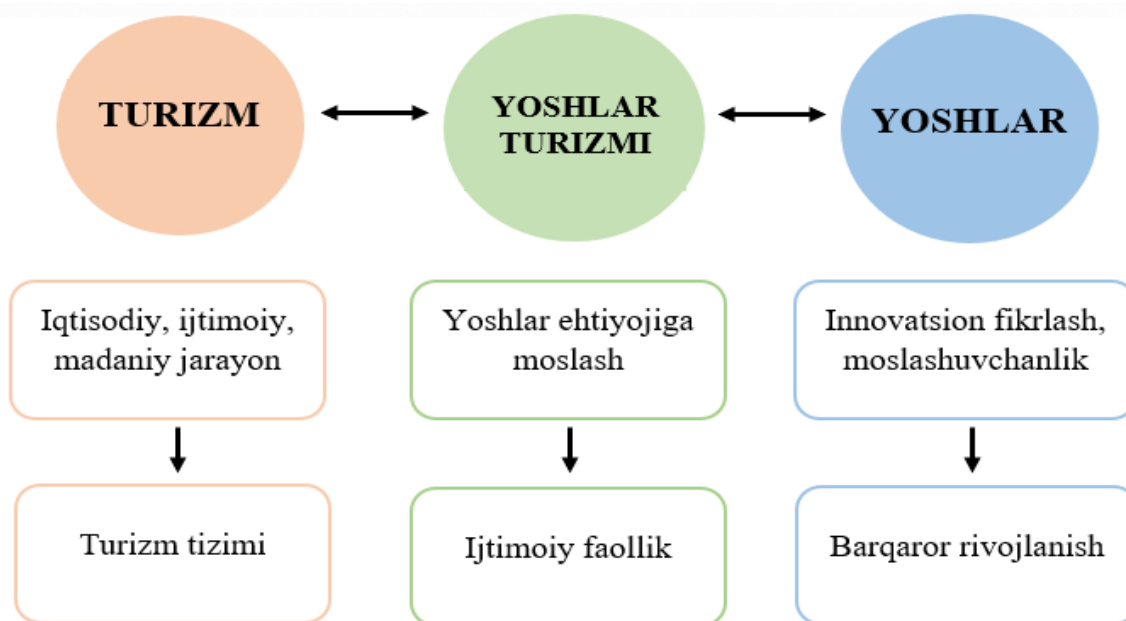
Natijalar	Madaniy integratsiya, iqtisodiy faollik, turizmda yoshlarning o‘rni va imij yaratish
-----------	--

“Turizm – Yoshlar turizmi – Yoshlar” integratsion modelining amaliy mexanizmlari quyidagilardan iborat:

- **Influencer marketing orqali yoshlar turizmini targ‘ib qilish:** yosh blogerlar orqali ichki va xalqaro turistik yo‘nalishlarni tanitish.
- **Yoshlar uchun turizm grantlari va “travel challenge”lar:** eng yaxshi sayohat loyihasiga grant yoki mukofot berish.
- **“Before You Go” dasturi:** yoshlarni madaniy etiket, ekologik xulq va xavfsiz sayohat madaniyatiga o‘rgatish.
- **Universitet va kollejlilar bilan hamkorlikda “Youth Tourism Clubs” tashkil etish:** universitetlarda yoshlar uchun turizm markazlari tashkil etish.
- **Raqamli turizm:** VR/AR texnologiyalari yordamida raqamli sayohatlar.
- **Volunteer tourism:** yoshlarni ekologik va madaniy loyihalarga jalb etish.

“Turizm – Yoshlar turizmi – Yoshlar” integratsiyasi — bu turizmni yoshlar orqali, yoshlar uchun va yoshlar ishtirokida rivojlantirish modelidir (3-rasm). Bu tizimda: **turizm** — iqtisodiy va madaniy asos, **yoshlar turizmi** — mexanizm va amaliy platforma, **yoshlar** — innovatsion harakatlantiruvchi kuch sifatida ishlaydi. Ushbu intergatsiya orqali yoshlar turizmini rivojlantirishda quyidagi natijalarga erishish mumkin:

- ✓ Yoshlarning turizmga bo‘lgan qiziqishi va ishtiroki ortadi.
- ✓ Yoshlar global fuqarolik va ekologik ongga tayyorlanishadi
- ✓ Mahalliy turizm markazlari (Buxoro, Samarqand, Farg‘ona vodiysi) yoshlar uchun jozibador brendga aylanadi.
- ✓ Ijtimoiy tarmoqlarda O‘zbekistonning ijobiy turistik imiji kuchayadi.
- ✓ Turizm sohasi uchun yangi g‘oyalar, startaplar va ixtirolar yuzaga keladi.

3-rasm. Yoshlar turizmini rivojlantirishning konseptual asosi (Turizm-Yoshlar turizmi-Yoshlar tushunchalarining integratsiyasi asosida)

Rasmdan ko‘rinib turibdiki, “Turizm – Yoshlar turizmi – Yoshlar” tushunchalarining integratsion modelida turizm iqtisodiy, ijtimoiy va madaniy jarayon sifatida yoshlarning ehtiyoj va manfaatlariga moslashadi. Natijada yoshlar turizmi ijtimoiy faollikni oshiruvchi, fuqarolik ongini rivojlantiruvchi va madaniy muloqotni mustahkamlovchi tizim sifatida shakllanadi. Fikrimizcha, yoshlarning innovatsion fikrlash qobiliyati, moslashuvchanligi va kreativ salohiyati

turizm sohasida barqaror rivojlanish omiliga aylanadi. Shu bilan birga, yoshlar turizmi milliy turizm tizimini yangilash, iqtisodiy imkoniyatlarni kengaytirish hamda O‘zbekistonning xalqaro imijini mustahkamlashda muhim konseptual yo‘nalish sifatida namoyon bo‘ladi.

Xulosa va takliflar. Yoshlar turizmini rivojlantirish bugungi globallashuv jarayonlarida nafaqat iqtisodiy, balki ijtimoiy, madaniy va ma‘naviy ahamiyat kasb etuvchi strategik yo‘nalish sifatida namoyon bo‘lmoqda. “Turizm – Yoshlar turizmi – Yoshlar” tizimining konseptual integratsiyasi shundan dalolat beradiki, mazkur yo‘nalish yoshlarning ijtimoiy faolligini oshirish, ularni milliy va jahon madaniy merosi bilan tanishtirish, shuningdek, barqaror rivojlanish tamoyillarini amaliyotga tatbiq etishda muhim omil hisoblanadi.

Yoshlar turizmining nazariy-metodologik asoslari tizimli, faoliyatga yo‘naltirilgan va barqaror rivojlanish yondashuvlariga tayanadi. Ushbu yondashuv yoshlarning shaxsiy rivojlanishi bilan bir qatorda ularning ijtimoiy kapitalini shakllantiradi, turizmni yoshlar o‘rtasida madaniyatlararo muloqot va o‘zaro anglash vositasiga aylantiradi. Ijtimoiy-iqtisodiy jihatdan yoshlar turizmi mahalliy infratuzilmani rivojlantiradi, yangi ish o‘rinlari yaratadi hamda hududiy turizm salohiyatini kengaytiradi. Shu bilan birga, yoshlar o‘rtasida tadbirkorlik faolligini rag‘batlantiradi, turizm sohasida innovatsion g‘oyalari va xizmat turlarining paydo bo‘lishiga zamin yaratadi. Tashkiliy-huquqiy nuqtayi nazardan esa, yoshlar turizmini qo‘llab-quvvatlovchi davlat dasturlari va normativ-huquqiy mexanizmlarni yanada takomillashtirish muhim ahamiyat kasb etadi. Xususan, O‘zbekiston Respublikasida qabul qilingan “Yoshlar siyosati to‘g‘risida”gi qonun, “Turizm to‘g‘risida”gi qonun hamda UNWTO tomonidan ilgari surilgan xalqaro tavsiyalar yoshlar turizmini barqaror rivojlantirishning me‘yoriy asoslarini belgilab bermoqda. Madaniy-ma‘naviy jihatdan yoshlar turizmi milliy o‘zlikni anglash, vatanparvarlik ruhini kuchaytirish, madaniy merosni asrash va targ‘ib qilishda beqiyos o‘rin tutadi. Shu bilan birga, turizm orqali yoshlar o‘z madaniyatini xalqaro miqyosda tanitish va boshqa xalqlar madaniyatini chuqurroq anglash imkoniyatiga ega bo‘ladi. Axborot-kommunikatsion asoslarda esa raqamli texnologiyalar va ijtimoiy tarmoqlar yoshlar turizmini rivojlantirishning zamonaviy vositasiga aylandi. Ayniqsa, influencer marketing, vlogerlik, raqamli platformalar orqali madaniy va ekologik sayohatlarni targ‘ib etish yoshlar ishtirokini keskin oshirmoqda.

Xulosa qilib aytganda, yoshlar turizmini rivojlantirishning konseptual asoslari – bu nafaqat sayohat qilish jarayoni, balki yosh avlodni ijtimoiy faollikka, madaniy integratsiyaga va barqaror rivojlanish qadriyatlariga yo‘naltiruvchi kompleks tizimdir. Mazkur yo‘nalishning muvaffaqiyatli amalga oshirilishi mamlakatning turizm salohiyati, yoshlar siyosati va madaniy diplomatiyasi o‘rtasidagi uzviy uyg‘unlikni ta‘minlaydi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro‘yxati:

1. Akhrorova, N. U. SWOT Analysis in Youth Tourism Development Strategies for Uzbekistan. – 2022.
2. Ginting, G., Dewi, I. J., Maesaroh, I., Maria, M. Development Concept and Strategy for Creative Tourism of Community-Based Tourism Destinations in Yogyakarta. – 2023.
3. Jabbarov, N. Non-traditional Types of Youth Tourism and Developing Problems of Tourism // Journal of Investment and Management. – 2018.
4. Nikitin, A. D. Development of the International Youth Tourism Sector in Modern Conditions. – 2024.
5. Sainaratchai, K., Kieanwatana, K. Creating Tourism Camp for Youth // Journal of Cultural Approach. – 2016.
6. Sergeyeva, A. M., Abdullina, A. G., Albekova, A. Y., Shumakova, G. Zh. Development of Children’s and Youth Tourism in the Modern Social Space of Kazakhstan. – 2023.
7. Ulashev, K. A. The Role of Youth Tourism Development in the National Economy of Uzbekistan // American Journal of Modern World Sciences.
8. UNWTO; WYSE Travel Confederation. The Power of Youth Travel. – 2011.
9. UNWTO. Young People and Their Influence on the Tourism Sector. – 2021.

10. Zhanibekova, F. va boshq. Developing Youth Tourism Along the Great Silk Road: A Conceptual Perspective. – 2025.

Ш.Наврўз-зода	Sh.Navruz-zoda
Концептуальные основы развития молодежного туризма	Conceptual foundations of youth tourism development
<p>Аннотация. В статье анализируются концептуальные основы развития молодежного туризма, уделяя особое внимание теоретико-методологическим, социально-экономическим, организационно-правовым, культурно-духовным и информационно-коммуникационным аспектам. Основная цель исследования — разработка научно-концептуальной базы молодежного туризма посредством интеграции концепций «Туризм — Молодежный туризм — Молодежь». Согласно полученным данным, укрепление взаимосвязи между государственной политикой, инструментами цифровой коммуникации, инновационными маркетинговыми стратегиями и системой образования имеет решающее значение для устойчивого развития молодежного туризма. В заключение статьи предлагается концептуальная модель и интегративный подход для обеспечения долгосрочного и инклюзивного роста молодежного туризма.</p> <p>Ключевые слова: молодежный туризм, концепция туризма, интеграция, устойчивое развитие, культурное наследие, инновационный подход, цифровая коммуникация.</p>	<p>Abstract. This article analyzes the conceptual foundations for the development of youth tourism, focusing on its theoretical-methodological, socio-economic, organizational-legal, cultural-spiritual, and information-communicational dimensions. The main purpose of the study is to develop a scientific and conceptual framework for youth tourism through the integration of the concepts “Tourism – Youth Tourism – Youth.” According to the findings, strengthening the interrelation between state policy, digital communication tools, innovative marketing strategies, and the education system is crucial for sustainable youth tourism development. The article concludes by proposing a conceptual model and integrative approach to ensure the long-term and inclusive growth of youth tourism.</p> <p>Keywords: youth tourism, tourism concept, integration, sustainable development, cultural heritage, innovative approach, digital communication.</p>

Farida Abduxalimovna Axmedjanova – t.f.n., dotsent, Samarqand iqtisodiyot va servis instituti
Bekjon Nizom o‘g‘li Ismatillayev – Samarqand iqtisodiyot va servis instituti talabasi

TURIZM VA MEHMONDO‘STLIK SOHASIDA XALQARO STANDARTLARNI MILLIY TIZIMGA UYG‘UNLASHTIRISH MASALALARI

<p>Annotatsiya. Maqolada O‘zbekistonda turizm va mehmondo‘stlik sohasida xalqaro standartlarni milliy tizim bilan uyg‘unlashtirish jarayoni tahlil qilinadi. Xizmat sifatini oshirishdagi ularning roli, normativ-huquqiy moslashuv zaruriyati, xodimlar malakasi, kichik biznes xarajatlar va raqamli infratuzilma sustligi muammolari ko‘rib chiqilib, amaliy takliflar ilgari surilgan.</p> <p>Kalit so‘zlar: turizm, mehmondo‘stlik, xalqaro standartlar, milliy tizim, sifat menejmenti, sertifikatlash, raqamli infratuzilma, xizmat sifati.</p>
--

Kirish. Bugungi kunda turizm va mehmondo‘stlik sohasida xizmat ko‘rsatish sifatini oshirish, iste‘molchilar ishonchini mustahkamlash va xalqaro raqobatbardoshlikni ta‘minlashda xalqaro standartlarning milliy tizim bilan uyg‘unlashuvi muhim ahamiyat kasb etmoqda. Xalqaro tajriba shuni ko‘rsatadiki, turizm sohasida ISO 9001, ISO 22000, HACCP, ISO 18513 kabi standartlar xizmat ko‘rsatish jarayonlarini me‘yorlashtirish, sifatni nazorat qilish va barqaror rivojlanishni qo‘llab-quvvatlashda muhim vosita hisoblanadi. O‘zbekiston Respublikasida ham ushbu yo‘nalishda xalqaro me‘yorlarni milliy tizimga tatbiq etish, ularni o‘ziga xos iqtisodiy va ijtimoiy sharoitlarga moslashtirish bo‘yicha bir qator ilmiy tadqiqotlar olib borilmoqda.

Mavzuga oid adabiyotlar tahlili. O‘zbekistonda turizm standartlarini takomillashtirish zarurligini D.Adilova “Development and Improvement of the National Tourism Standards of the Republic of Uzbekistan” nomli tadqiqotida asoslab bergan. Muallif xalqaro standartlar bilan milliy me‘yorlarning uyg‘unlashuvini tahlil qilib, ularning o‘zaro moslashtirilish yo‘nalishlarini taklif etgan.

J.Erkaboyeva: “Standardization and Certification in Hotel Restaurants” nomli maqolasida mehmondo‘stlik sohasidagi sertifikatlash va standartlashtirish jarayonlarini o‘rganib chiqqan. Muallif xalqaro standartlar – ISO 9001, ISO 22000 va HACCP tizimlarini joriy etishning

ISSN 2091-5187

☞ “СЕРВИС” ☞

Журнал Самарқанд иқтисодиёт ва сервис институти таҳририят
бўлимида нашрга тайёрланди.

10.12.2025 йилда теришга берилди. 16.12.2025 йилда босишга рухсат этилди.
Офсет босма қоғози. Қоғоз бичими 60x84_{1/8}. “Times” гарнитураси. Офсет
босма усули. Шартли босма табоғи 14,6. Ҳисоб-нашриёт
табоғи 13,75. Адади 100 нусха. Буюртма № 0143А/25

Самарқанд иқтисодиёт ва сервис институтининг
матбаа бўлимида чоп этилди.
Лицензия № 025316.
Реестр № Х-119112.

Манзил: Самарқанд шаҳри, Шохрух кўчаси, 60-уй.

© Самарқанд иқтисодиёт ва сервис институти, 2025.